

تحلیل استنادی مقالات فصلنامه علمی پژوهشی ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان طی دوره پنج ساله (۱۳۸۸ - ۱۳۹۲)

مرضیه کهندل جهرمی^۱

عضو هیأت علمی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری

چکیده

تحلیل استنادی به عنوان شاخه‌ای معتبر از مطالعات کتاب‌سنجی الگویی از رفتار اطلاع‌یابی مولفان را ارائه می‌دهد. هدف از مقاله حاضر تحلیل استنادی مجله ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان طی سالهای ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ می‌باشد. در این مطالعه توصیفی، استنادهای ۱۱۴ مقاله منتشره در مجله ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان از سال ۱۳۸۸ تا سال ۱۳۹۲ مورد تحلیل قرار گرفت. طبق یافته‌های پژوهش، مجموع استنادهای ۹ شماره این نشریه ۲۸۴۷ استناد بوده است، که میانگین تعداد استناد به ازای هر مقاله ۲۴/۹۷ مورد می‌باشد. در بین منابع اطلاعاتی، کتاب‌ها با (۲۵۲۲) استناد یعنی ۹۶/۳۸ بیش از سایر منابع مورد استناد قرار گرفته است. و از ۱۱۴ مقاله مورد بررسی، بیش از نیمی از مقالات، دو نویسنده در نگارش مقالات خود همکاری علمی داشته‌اند.

واژگان کلیدی: تحلیل استنادی، فصلنامه علمی پژوهشی ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان، استناد.

مقدمه

تحلیل استنادی^۱ یکی از روشهای معتبر کتاب‌سنجی است که به ارزیابی متون علمی بر اساس بررسی استنادهای تعلق گرفته به آن متون می‌پردازد (عصاره، ۱۳۷۷: ۶۱). تحلیل استنادی کاربردهای بسیاری دارد و از سال ۱۹۶۳ استفاده‌های گوناگونی از آن شده که پژوهشگران را در مواردی عمده، همچون: بهبود کنترل کتاب‌شناختی متون رشته‌های مختلف، تعیین منابع هسته، گروه‌بندی منابع، پیشبینی روند انتشارات، تبیین الگوی استفاده از انواع منابع در فهرست منابع و مآخذ و سیاست‌گذاری برای مجموعه سازی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، کشف گرایش نویسندگان مقاله‌ها در استفاده از منابع متفاوت اطلاعاتی (کتاب، مقاله، پایان‌نامه و غیره، تعیین میزان روزآمدی منابع مورد استفاده در آثار نویسندگان و تعیین مجله‌ها، کتاب‌ها و نویسندگان پراستناد یاری می‌دهد (عبدالمجید، ۱۳۸۶: ۴۱).

بیان مسئله

تحلیل استنادی، از روش‌های علمی و معتبر به منظور ارزیابی مقالات یک نشریه به شمار می‌رود. پژوهش حاضر سعی دارد تا با این روش، مقالات فصلنامه ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان را از نخستین شماره ارزیابی کند تا الگوی رفتار علمی نویسندگان و وضعیت مقالات و میزان مشارکت علمی محققان را در تدوین مقالات به شیوه علمی تحلیل نماید. پدیدآورندگان مقالات به گونه‌های مختلف به منابع استناد می‌کنند و این منابع را می‌توان از لحاظ محمل، زبان، زمان و ... بررسی کرد.

اهمیت پژوهش

استنادها به ردپاهای ثابتی شبیه‌اند که مسیر اکتشاف‌ها و تفکرات علمی را نمایان می‌کنند. هیچ مقاله‌ای بدون استناد به دانش پیشین خود، به تنهایی روی پا نمی‌ایستد. این امر در طول تاریخ همواره دیده می‌شود. دانشمندان با قدم نهادن و تکیه بر سکوی دانش پیشینان، پلکان دانش بشری را بنا می‌نهند و بالا می‌روند. طبیعت این حرکت با دقت نظر و تحلیل پانویس‌ها و استنادها قابل مشاهده است. نمودار شدن یک مقاله در سیاهه مراجع یک سند، بازگوکننده این مطلب است که در ذهن نویسنده، بین اثر وی و مقاله‌ای که به آن در فهرست مآخذ استناد کرده است، ارتباطی وجود دارد. تجزیه و تحلیل‌هایی که درباره این ارتباطات صورت می‌گیرد، مقوله‌ای را به نام «تحلیل استنادی» پدید می‌آورد. با استفاده از «کتاب‌سنجی» و روش‌های مختلف آن می‌توان انبوه متون و منابع منتشرشده را براساس میزان استفاده رتبه‌بندی نمود، مجلات هسته (پراستفاده) را معرفی کرد و نویسندگان کلیدی (پرتولید) را شناساند و بدین وسیله، کمک‌های ارزشمندی به مجموعه سازان و جامعه استفاده‌کنندگان از کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی ارائه کرد؛ زیرا با شناخت و تهیه مجلات اصلی این

حوزه، مجموعه سازان قادر خواهند بود با اشتراک تعداد کمتری از مجلات که کاربرد و مخاطبان بیشتری دارند، در بودجه کتابخانه صرفه جویی کنند و در عین حال، با تهیه منابع کمتر، فضای فیزیکی کمتری از کتابخانه را اشغال نمایند. استفاده کنندگان نیز با شناخت نویسندگان کلیدی حوزه های علمی خویش می توانند مطالعات خود را هدفمندتر دنبال کنند و فارغ از مطالعه مطالب حاشیه ای و نامربوط، با صرف وقت و انرژی و هزینه کمتر، به مطالب ارزشمندتری در حوزه های علمی دست یابند. همچنین، می توان با استفاده از روش تحلیل استنادی - که یکی از روش های مهم کتاب سنجی است - تصویری از ساختار علم ترسیم کرد و بدین ترتیب، فراز و نشیب های ساختار علم را مطالعه و ظهور موضوعات علمی جدید را ردیابی کرد. (عصاره، ۱۳۸۲: ۲۷) لذا با توجه به کاربرد مهم مجله های تخصصی در پژوهش ها و نیز اهمیت گزینش منابع در کتابخانه ها مقاله حاضر بر آن است تا با استفاده از تحلیل استنادی، به بررسی وضعیت استناد در مقاله های مجله ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان طی سالهای ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۲ بپردازد

هدف کلی پژوهش

هدف کلی پژوهش حاضر، تحلیل استنادی مقالات منتشر شده در فصلنامه ادبیات تطبیقی کرمان از شماره ۱ تا ۷ است.

اهداف فرعی پژوهش

۱. تعیین تعداد کل مقالات منتشر شده
۲. تعیین تعداد کل استنادها و میانگین استنادها در هر مقاله
۳. تعیین وضعیت زبانی استنادها
۴. تعیین میزان استناد به کتاب، نشریات ادواری، پایان نامه ها و سایر محمل های اطلاعات
۵. تعیین میزان مشارکت نویسندگان و مترجمان در اجرای تحقیقات گروهی
۶. تعیین پرکارترین نویسنده در میان نویسندگان مقالات.

پرسش های اصلی

۱. میزان مقاله های تألیفی میانگین تعداد استنادهای مقالات چقدر است؟
۲. توزیع مقالات براساس مؤلف فردی و گروهی چگونه است؟
۳. میزان استفاده از انواع اطلاعاتی چگونه است؟
۴. میزان استنادهای مقالات مورد بررسی از نظر زبان چگونه است؟
۵. پرکارترین نویسندگان مقالات کدام اند؟

روش و جامعه پژوهش

این پژوهش از نوع پیمایشی است. در این پژوهش با استفاده از روش تحلیل استنادی، تمام مقاله‌های منتشر شده از شماره ۱ تا ۹ در فصلنامه ادبیات تطبیقی کرمان تجزیه و تحلیل شده‌اند و برای این کار، تمام استنادهای مقالات در کانون بررسی قرار گرفته و با توجه به پرسش‌های مطرح شده، داده‌های موجود با استفاده از نرم افزار اکسل تجزیه و تحلیل گردیده‌اند.

تعاریف

تحلیل استنادی: یکی از روش‌های کتاب‌سنجی است که به ارزیابی متون علمی براساس شمارش استنادهای تعلق گرفته به آن متون می‌پردازد.

استناد: منظور مآخذی هستند که نویسندگان در فهرست منابع و مآخذ آنها را منبع تألیف اثر معرفی کرده‌اند.

معرفی نشریه

فصلنامه ادبیات تطبیقی کرمان، قدیمی‌ترین مجله علمی پژوهشی در حوزه علوم ادبیات تطبیقی است که دانشگاه شهید باهنر کرمان آن را به چاپ می‌رساند. نخستین شماره آن در سال ۱۳۸۸ منتشر شده است. در این پژوهش با استفاده از روش تحلیل استنادی، تمام مقاله‌های منتشر شده از شماره ۱ تا ۹ تجزیه و تحلیل شده‌اند.

پیشینه پژوهش

در زمینه تحلیل استنادی در داخل و خارج از ایران تحقیقات بسیار گسترده‌ای انجام شده است که در این قسمت تنها به چند نمونه از این تحقیقات در تحلیل استنادی یک نشریه خاص، اشاره شده است.

حری و نشاط (۱۳۸۱) به منظور تحقق چهار هدف «تعیین نوع منابع مورد استناد و چگونگی توزیع آنها، تشخیص زبان غالب در مآخذ مورد استفاده مقالات، کشف رفتار استنادی نویسندگان مقالات مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹» در تحقیقی با استفاده از روش تحلیل استنادی، ۱۷۹ مقاله تألیفی و ۲۴۶۲ استناد آنها را مورد ارزیابی قرار داده، دریافتند که متوسط استناد هر مقاله ۱۳/۷ بوده و سالانه ۸/۵ مقاله تألیفی در مجله درج شده است. یافته‌های آنها نشان داد که کتاب‌ها ۵۵ و مقالات ۳۷/۸ از استنادها هستند. لذا نویسندگان مقالات بیشتر، کتاب‌مدار بوده و یافته‌ها ۱۲/۶ سال نیم عمر برای کتاب‌ها، ۱۲ سال برای مقالات و ۶/۳ سال را برای پایان‌نامه‌ها نشان دادند.

محمدی و دادگر (۱۳۸۶) با «تحلیل استنادی مقاله‌های منتشر شده در ۳۰ شماره فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی بین سال‌های ۱۳۷۶ - ۱۳۸۴» دریافتند که ۲۱۹ مقاله (۱۶۵ مقاله تألیفی و ۵۴ مقاله ترجمه‌ای) در طول سال‌های مورد مطالعه به چاپ رسیده است. میانگین تعداد مقاله‌ها برای هر شماره ۷/۳ گزارش شده است. از میان مقاله‌های منتشر شده در این مجله تعداد ۱۶۵ مورد یک نویسنده‌ای، ۲۹ مورد دو نویسنده‌ای و ۳ مورد ۳ نویسنده‌ای بودند. مقطع تحصیلی نویسندگان ۷۴ مقاله، کارشناسی ارشد و ۶۳ مقاله دکتری بودند. ۱۷۴۸ استناد

در این مقاله ها به کار رفته بود که میانگین ۱۱/۹ برای هر مقاله تعیین شد. در بین محمل های اطلاعاتی، مقاله ها قبل از کتاب ها و پایان نامه ها قرار گرفت و نشان داد که محققان این حوزه بیشتر مقاله محورند. منابع زبان انگلیسی در استنادها با اندکی اختلاف، بالاتر از زبان فارسی قرار گرفت. تعیین نیم عمر داده ها نشان داد که کتاب های لاتین با ۱۴ سال و ۲ ماه و منابع اینترنتی با ۴ سال و ۵ ماه بیشترین و کم ترین نیم عمر را دارند. فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی با فصلنامه کتاب در کنار ۳ مجله دیگر به عنوان مجلات هسته این رشته در فارسی انتخاب شدند.

کریمی و سلیمانی (۱۳۸۷) با «تحلیل استنادی مقالات فصلنامه علوم حدیث» دریافتند که از ۱۹۰ مقاله بررسی شده این نشریه ۱۸۱ مقاله تألیفی و ۹ مقاله ترجمه ای بودند و از مجموعه مقالات این نشریه ۱۲۳۶۷ استناد استخراج و تحلیل شد. میانگین استنادها برای هر مقاله ۹/۵ استناد و بالاترین میزان استناد، مربوط به کتاب ها (به میزان ۹۲ درصد) بوده و ۸۲/۷ درصد از استنادها به زبان عربی بوده است. همچنین، علم حدیث بیشترین ارتباط موضوعی را به ترتیب، با موضوعات فقه، سرگذشت نامه، علم الرجال، تفاسیر و علوم قرآنی دارد. مواردی دیگر مانند پراستنادترین عناوین، نویسندگان، محققان، تلخیص کننده ها، مترجمان در دو بخش زنان و مردان بررسی شده است. میزان مشارکت نویسندگان و مترجمان، و فعال ترین نویسندگان و مترجمان نیز در کانون بررسی قرار گرفته است.

دادگر و کریمی و عبادالله (۱۳۸۸) با «تحلیل استنادی مقالات ۳۰ شماره از فصلنامه پژوهش های فلسفی - کلامی» منتشره بین سال های ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۷ دریافتند که در ۳۰ شماره این مجله، ۱۸۰ مقاله تألیفی و ترجمه ای به چاپ رسیده است که میانگین ۶ مقاله برای هر شماره به دست آمد. از ۱۶۴ نفر نویسنده مقالات تألیفی، ۱۵۴ نفر نویسنده مرد و ۱۰ نفر نویسنده زن بودند. فقط ۷ عنوان مقاله حاصل کار گروهی بود و مابقی دارای نویسنده ای واحد بودند. یافته ها نشان داد که اکثر نویسندگان مقالات این فصلنامه عضو هیئت علمی و فقط ۲۷ نفر غیر عضو هیئت علمی بودند. همچنین یافته ها نشان داد که در بین کتاب ها، به ترتیب قرآن، اشارات و تنبیهات، المیزان، اسفار اربعه، بحارالانوار، نهج البلاغه و در بین نویسندگان مآصدر، ابن سینا، طباطبائی، امام خمینی (ره)، و علامه مجلسی بیشترین استناد را دارند. طبق یافته های پژوهش در بین محمل های اطلاعاتی، به کتاب ها بیشتر از سایر منابع اطلاعاتی استناد شده است. همچنین یافته ها نشان داد علاوه بر موضوع فلسفه، بیشترین موضوعات مورد استناد، حدیث، تفسیر و فقه بوده است. منابع زبان عربی با ۱۳۵۹ استناد، بالاتر از زبان فارسی و انگلیسی قرار گرفت.

میرزایی، پروینی و علی سلیمی (۱۳۸۷) در مقاله خود با عنوان «تحلیلی گزارشگونه از مقالات چاپ شده مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی (شماره یک تا ده)» دریافتند که در ده شماره اول مجله انجمن تعداد ۸۵

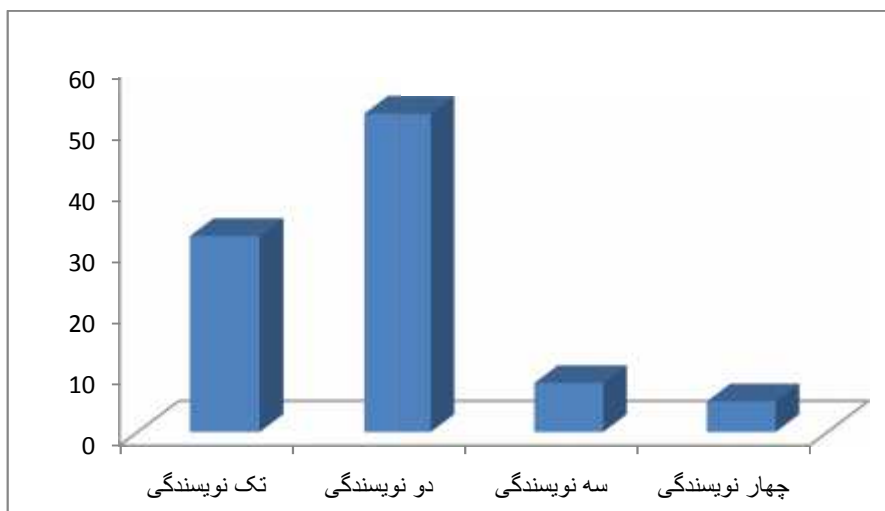
مقاله ۳۷ مقاله عربی و ۴۸ مقاله فارسی چاپ شده است که تعداد ۱۱۲ نویسنده از دانشگاه های کشور و با رتبه های علمی بالاتر از دانشجوی دکتری در نوشتن آنها مشارکت داشته اند. مهمترین موضوعات این مقاله ها: آموزش زبان و زبان شناسی، ادبیات معاصر، ادبیات تطبیقی و نقد ادبی بوده است.

احمدی، سلیمی و فتحی (۱۳۹۲) با "تحلیل استنادی و روابط هم نویسندگی مقاله های مجله علمی-پژوهشی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی مورد مطالعه: شماره ی ۱ تا ۲۰" دریافتند که در نگارش مقاله های این مجله، ۱۸۳ نویسنده حضور دارند. از این تعداد ۷۶ مقاله ها به صورت انفرادی نوشته شده است؛ به همین دلیل، ضریب همکاری نویسندگان در سطح پایینی قرار دارد. همچنین در مقاله های این مجله، ۳۶۸۱ استناد داده شده که میانگین ۱۸۴ استناد برای هر شماره، محاسبه و به طور میانگین برای هر مقاله ۰۴/۲۲ استناد برآورد شده است. پرارجاعترین منابع، متون مرجع و معروفی چون: قرآن الکریم، لسان العرب، و فیات الاعیان و انبا ابنا الزمان، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، الجامع فی تاریخ الادب العربی و الفهرست بودند.

یافته های پژوهش

در پاسخ به سوال اول پژوهش درباره تعداد مقاله های تالیفی و میانگین تعداد استنادها نشان داد که در ۹ شماره این نشریه یعنی از سال ۱۳۸۸ تا سال ۱۳۹۲، ۱۱۴ مقاله در مجله ادبیات تطبیقی کرمان منتشر شده است و مجموع استنادها ۲۸۴۷ استناد بوده است و میانگین تعداد استناد به ازای هر مقاله ۲۴/۹۷ مورد می باشد که در تحقیق آقایان موحدی و ایزدی میانگین منابع مورد استفاده برای ۳۲۰ مقاله برابر ۱۸ منبع برای هر مقاله می باشد که در نتیجه (۲۴/۹۷) رقم رضایت بخشی در استفاده از منابع می باشد.

در پاسخ به پرسش دوم در زمینه تعداد مقالات فردی و گروهی، از ۱۱۴ مقاله، ۳۲ (۲۸/۰۷) مقالات دارای یک نویسنده و ۵۲ (۶۰) مقالات دارای دو نویسنده و ۸ مقاله (۷/۰۱) دارای سه نویسنده و ۵ مقاله (۴/۳۸) دارای ۴ نویسنده بوده است و رقم ۶۰ نشان دهنده وضعیت مطلوب ضریب مشارکت گروهی نویسندگان مقالات این مجله با هم می باشد.

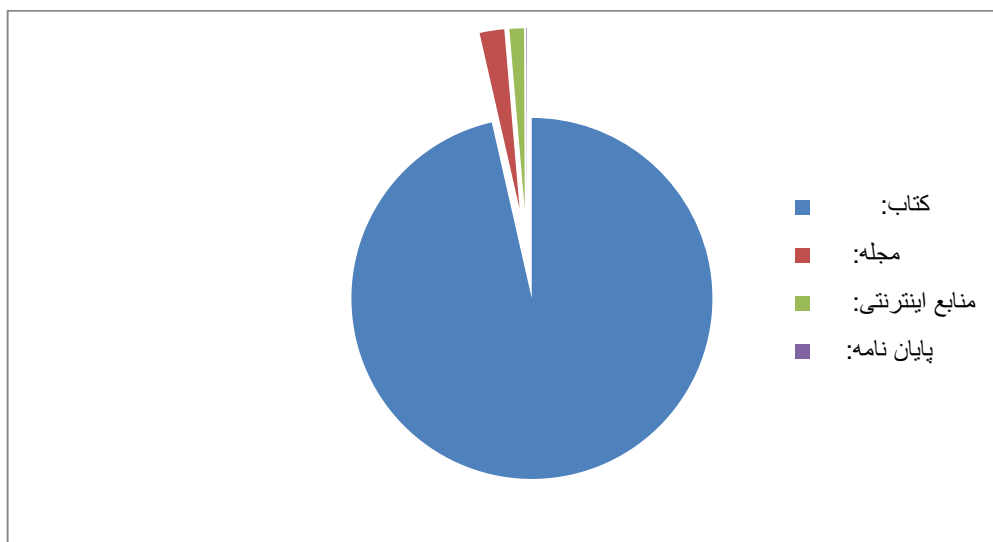
نمودار ۱: میزان همکاری نویسندگان در تولید مقالات مجله ادبیات تطبیقی کرمان
سؤال های سوم و چهارم درباره میزان استفاده از انواع اطلاعاتی و نوع زبان آنهاست که در جدول ۱ نمایش داده شده است.

زبان	فارسی		عربی		انگلیسی		زبان های دیگر		جمع کل	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
کتاب	۲۵۲۲	۸۸/۵۵	۶۶	۲/۳۱	۱۴۸	۵/۱۹	۹	۰/۴۱	۲۷۴۵	۹۶/۳۸
نشریه	۶۳	۲/۲۱	-	۰	۰	-	۰	-	۶۳	۲/۲۱
پایان نامه	۲	۰/۰۷۰	-	۰	۰	-	۰	-	۲	۰/۰۷۰
منابع اینترنتی	۲۲	۰/۷۷	۴	۰/۰۱۸۶	۹	۰/۰۴۱	۲	۰/۰۹۳	۳۷	۱/۲۹
جمع	۲۶۰۹	۹۱/۶۰	۷۰	۲/۴۵	۱۵۷	۵/۵۱	۱۱	۰/۰۵۱	۲۸۴۷	۱۰۰

جدول ۱: فراوانی انواع منابع و تعداد استناد به آنها

به منظور تعیین میزان استفاده از انواع منابع، منابع اطلاعاتی ذکر شده در استنادها به ۴ دسته شامل کتاب، مجله، منابع الکترونیکی، پایان نامه تقسیم شدند. براساس داده های جدول شماره ۱، کتاب ها

در بین سایر منابع اطلاعاتی با ۳۸/۹۶ از استناد در رتبه اول قرار گرفته است؛ این میزان درصد حاکی از کتاب محور بودن نویسندگان مقالات نشریه ادبیات تطبیقی کرمان است. بعد از کتاب ها نشریات با ۱/۹۰ استنادها رتبه دوم را دارند و منابع الکترونیکی و اینترنت و پایان نامه ها کمترین درصد استناد را دارند. همچنین در جدول شماره یک توزیع فراوانی استناد بر حسب زبان آنها نیز نشان داده شده است مطابق با داده های جدول شماره ۱، از مجموع ۲۱۴۸ استناد به کار رفته، ۱۹۵۲ مورد (۹۰/۸۷) به زبان فارسی، ۵۶ مورد (۲/۴۲) به زبان عربی، ۱۱۴ مورد (۵/۳۰) به زبان انگلیسی و ۱۱ مورد (۰/۵۱) مربوط به زبان های دیگر می باشد که نشان دهنده مراجعه بیشتر به منابع فارسی در مقالات این فصلنامه است.

نمودار ۲: میزان استناد به انواع منابع اطلاعاتی

در پاسخ به پرسش پنجم درباره پرکارترین نویسندگان مقالات مجله ادبیات تطبیقی کرمان، محمد رضا صرفی، ناصر محسنی نیا و فائزه رحیمی هر کدام با سه مقاله، بیشترین تعداد مقاله را در بین نویسندگان مقالات دارا هستند.

نتیجه

در این پژوهش، استادهای مقالات مجله ادبیات تطبیقی دانشگاه کرمان بررسی شدند تا به این وسیله الگوی رفتار علمی پژوهشگران و محققان، روابط موجود میان متن مقالات و مآخذ آنها، و گرایش نویسندگان در استفاده از منابع اطلاعاتی معین شود. بررسی ۹ شماره از مجله ادبیات تطبیقی کرمان نشان داد که از مجموع مقالات نشریه، حدود ۳۰/۲۳ دارای یک نویسنده و ۶۰/۴۶ مقالات یعنی حدود نیمی از مقالات دارای دو نویسنده بوده اند و با توجه به اینکه نتایج تحقیقات علمی نشان داده است که پژوهش های گروهی، از دقت، جامع نگری و سرعت بیشتری برخوردار است، همکاری گروهی بیش از تک نویسنده در مورد مقالات مجله مذکور دیده می شود و این امر خود نشان دهنده ضریب مشارکت گروهی مطلوب در این مجله می باشد. یافته ها در مورد بررسی میانگین استنادها نشان داد که مجموع استنادها ۲۸۴۷ منبع بوده است که میانگین تعداد استناد به ازای هر مقاله ۲۴/۹۷ مورد می باشد و این رقم نشان دهنده وضعیت مطلوب استناددهی مقالات مجله مذکور می باشد و بیانگر این است که نویسندگان در نوشتن مقاله های خود استناد به آثار دیگران را به خوبی رعایت نموده اند. اما از نظر میزان استفاده از انواع منابع اطلاعاتی در مقالات مجله ادبیات تطبیقی کرمان، نتایج نشان داد که کتاب با ۹۶/۵۰ در مقایسه با سایر منابع اطلاعاتی در رتبه اول قرار دارد و سایر منابع اطلاعاتی از قبیل مجله، پایان نامه و منابع اینترنتی و ... در صد ناچیزی را به خود اختصاص داده اند. لذا انتظار می رفت با توجه به نقش مهم مجلات که حاوی تازه ترین مقاله های علمی - پژوهشی هستند نویسندگان مقاله های این مجله در نگارش مقالات خود از آن ها استفاده بیشتری می نمودند

منابع

۱. احمدی، حمید؛ سلیمی، علی و لادن فتحی، (۲۰۱۴) تحلیل استنادی و روابط هم نویسندگی مقاله های مجله علمی پژوهشی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی. ش ۲۹
۲. ایزدی، پ. و موحد، ع (۱۳۸۸). ارزیابی کمی و کیفی مقاله فصلنامه پژوهش های جغرافیایی طی دوره ده ساله (۱۳۸۷-۱۳۷۸)، مجله پژوهش جغرافیای طبیعی شماره ۷۱، دانشگاه شهید چمران اهواز.
۳. حرّی، عباس و نشاط، نرگس (۱۳۸۱) «بررسی رفتار استنادی نویسندگان مقاله های مندرج در مجله روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹»، روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، ش ۶۵، ص ۱-۲.
۴. دادگر، امیر متقی، کریمی، رضا و جعفر عبدالله عموقین (۱۳۸۸) «تحلیل استنادی مقالات ۳۰ شماره از فصلنامه پژوهش های فلسفی کلامی منتشره بین سال های ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۷»، پژوهش های فلسفی کلامی، ش ۴۱، ص ۲۸۷.
۵. عبدالمجید، امیرحسین (۱۳۸۶). تحلیل استنادی: تعاریف و کاربردها، فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات ۲۲(۳): ۸۸.
۶. عصاره، فریده. (۱۳۷۷). تحلیل استنادی. فصلنامه کتاب ۹ (۳ و ۴): ۴۸-۳۴.

۷. فریده عصاره، «کتابسنجی»، علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران، ش ۱۵، ص ۶۶. محمدی، مهدی و دادگر، امیر متقی (۱۳۸۶) «تحلیل استنادی مقالات منتشر شده در ۳۰ شماره فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی بین سال های ۱۳۷۶ - ۱۳۸۴»، **کتابداری و اطلاع رسانی**. ش ۳۸، ص ۷.
۸. کریمی، رضا و راضیه سلیمانی (۱۳۸۷) «تحلیل استنادی فصلنامه علوم حدیث»، **علوم حدیث**، ش ۴۹ - ۵۰، زمستان ۱۳۸۷، ص ۴۰۰-۴۲۳.
۹. میرزایی، فرامرز؛ پروینی، خلیل و علی سلیمی (۲۰۰۸م). تحلیلی گزارشگونه از مقالات چاپ شده مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی (شماره یک تا ده). **مجله الجمعية العلمية الإيرانية للغة العربية و آدابها**. ش ۱۰.